

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 7

*Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Державне управління та місцеве самоврядування в Україні
в контексті європейської інтеграції”,
м. Київ, МАУП, 17 листопада 2011 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2012

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 21.12.11)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Державне управління та місцеве самоврядування в Україні в контексті
європейської інтеграції”, м. Київ, 17 листоп. 2011 р. / редкол.: А. М. Подо-
ляка (голова) [та ін.]. — 2012. — 382 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної
конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становлен-
ню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у
різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів
і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і су-
спільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2012

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2012

Чупрій Л. В. Оптимізація державного управління у сфері освіти в контексті забезпечення гуманітарної безпеки України 127	Дученко А. М. Організаційно-економічні основи розвитку регіонального туризму в Україні..... 191
Юсеф Н. Н. Межкультурные связи стран Ближнего Востока (образовательный аспект) 136	Дученко М. С. Удосконалення системи управління бізнес-процесами підприємства: стратегія розвитку 196
Барановська В. М. Інституційний механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні..... 139	Ейсмонт В. С. Формування системи основних показників функціонування і розвитку макроекономічної системи 199
Костюк Т. О. Регіоналізація і демократизація як передумови побудови демократичної держави і громадянського суспільства 145	Єдгарова І. В. Моніторинг діяльності державних службовців з надання публічних послуг як сучасна технологія управлінського контролю 207
Левченко М. О. Безпека підприємницької діяльності в Україні: теорія, політика і стратегія забезпечення 147	Зирянова О. Л. Структура і психологічна динаміка схильності особистості до самовдосконалення..... 210
Павленко В. В. Характеристика податкової системи Австралії як досвід ефективної системи державного управління. 153	Іваненко В. О. Взаємодія Служби безпеки України, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів на шляху запобігання та протидії організований злочинності та тероризму у контексті європейської інтеграції України 219
Слободян С. І. Сучасні PR у системі механізмів державного управління 157	Клим'юк О. С. Державна інформаційна політика сучасної України як предмет правового регулювання..... 223
Бортник В. А. Актуальні проблеми місцевого самоврядування в Україні 163	Корощенко А. В. Деякі аспекти роботи Служби безпеки України щодо забезпечення економічної безпеки на прикладі Луганської області..... 231
Бульда С. О. Маркетингові підходи в забезпеченні ефективного використання ресурсного потенціалу регіону..... 167	Кравченко Т. А. Поняття взаємодії суб'єктів політики як теоретична основа дослідження політичних процесів 237
Буратевич О. І. Вплив процесів європейської інтеграції на розвиток української держави: правовий та управлінський аспекти.... 174	Кузьменко В. А. Формування механізмів ефективності управління процесами охорони праці в умовах трансформації економіки України 244
Гриценко В. І. Система корпоративного управління в холдингах..... 182	
Доносо Варгас Дієго Хосе, Доносо Варгас Хавієр Стратегія національної безпеки України в умовах євроінтеграції..... 187	

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 7, с. 191–195

Ефективність функціонування регіонального туризму в Україні значною мірою залежить від рівня соціально-економічного розвитку населення регіонів, які на сьогодні відзначаються істотною галузевою, територіальною та функціональною диференціацією. Саме з цих причин виникає гостра необхідність розробки політики розвитку для кожного окремо взятого регіону країни.

Теоретичне дослідження та нові методологічні підходи в системі регіонального розвитку туризму дають підстави зробити висновок, що політика соціально-економічного розвитку населення регіону (адміністративна сфера) являє собою формування цілей щодо розвитку продуктивних сил та забезпечення комплексного і гармонійного його функціонування з обґрунтуванням організаційних, економічних та інституційних важелів ринкових перетворень. Відповідно предметом діяльності регіональних владних структур щодо формування та реалізації цієї політики є визначення цілей розвитку відповідних територіальних соціально-економічних систем.

Як свідчать результати досліджень, на етапі становлення рин-

кових відносин на формування та реалізацію політики розвитку туристичної діяльності регіонів України впливають чотири групи чинників: державна регіональна політика; чинники, що реалізують економічні відносини в регіоні (ринкова трансформація); природно-ресурсний та виробничий потенціал регіону; організаційно-управлінські чинники.

Перша група чинників — це база для досягнення соціально-економічних цілей. Чинники інших груп мають подвійне призначення. З одного боку, вони є базою для досягнення соціально-економічних цілей, а з другого — на певному етапі виступають цілями соціально-економічного розвитку регіону.

Важливим методологічним моментом у цьому процесі можна вважати те, що регіональна політика розвитку туристичної індустрії не є складовою державної регіональної політики, а розробляється на її основі, виходячи з принципів та базових засад останньої.

Саме через це доцільно розробити відповідні механізми політики розвитку туристичної діяльності регіону: механізми реалізації державної регіональної політики розвитку

регіонального туризму в Україні; механізми обґрунтування цілей політики розвитку регіонального туризму в Україні; механізми інституційно-ринкових перетворень; механізми обґрунтування раціонального використання природно-ресурсних та виробничих чинників розвитку; механізми вдосконалення управлінських рішень розвитку регіонального туризму в Україні.

Як було зазначено вище, базовим для формування та реалізації цієї політики виступають механізми реалізації політики щодо розвитку регіонального туризму в Україні, адже вона закладає основні засади для вироблення стратегії соціально-економічного розвитку регіону. Вони включають такі заходи економічного та фінансового забезпечення: виділення у складі державного бюджету коштів для фінансової підтримки депресивних регіонів, створення дієздатних та економічно самодостатніх територіальних громад шляхом їх об'єднання, завершення передачі у комунальну власність державного майна та інших об'єктів права власності.

Крім того, до цих заходів слід віднести такі: створення інститутів і механізмів забезпечення взаємного представництва центральних та регіональних органів влади; визначення розмірів соціальних виплат з урахуванням демографічних, галузевих та інших особливостей регіонів; розробка методики та запровадження фінансового вирівнювання місцевих бюджетів; перехід до формування збалансованих бюджетів усіх рівнів на реальній дохідній базі, оптимізованих видатків за мінімальними

нормативами бюджетної забезпеченості та на основі розмежування коштів державного і місцевого бюджетів; створення мережі регіональних агентств розвитку; створення ареалів та зон економічного зростання в регіонах; розробка нової моделі організації місцевих органів влади та розмежування повноважень між ними; запровадження державного та територіального прогнозування і планування соціально-економічного розвитку регіонів України.

При цьому важливе значення має дослідження проблем функціонування територіальних соціально-економічних систем (ТСЕС), що виступають об'єктом політики розвитку регіонального туризму в Україні. Особливої уваги потребують зв'язки між її складовими, адже їх недосконалість значною мірою сприяє деструктивним тенденціям. Першочергового вирішення потребують суперечності у підсистемі “людина–природа”, тобто вже в найближчій перспективі необхідно сформулювати базові засади модернізації природоохоронної інфраструктури.

Особливу значущість у системі сталого соціально-економічного розвитку регіону має задоволення потреб та інтересів населення, адже вони виступають рушіями дій та вчинків людини, формуючи систему економічних відносин. Визначати успіхи щодо підвищення життєвого рівня населення можна лише за умови, коли відомий рівень задоволення потреб та інтересів. Ступінь забезпеченості різних груп населення регіонів має визначатися за такими критеріями, як рівень задоволення матеріальним станом, працею та про-

фесією, житловими умовами, послугами охорони здоров'я, становищем у сім'ї. З урахуванням цих критеріїв на базі середньоеометричного зважування значень первинних показників (середньомісячної заробітної плати, грошових доходів та витрат, обороту роздрібної торгівлі, платних послуг, виробництва товарів народного споживання, зайнятості), розрахованих на душу населення, проводиться інтегральна оцінка соціально-економічного стану розвитку регіонів.

На сьогодні однією з головних проблем регіоналістики є визначення впливу політики ринкової трансформації на політику розвитку регіонального туризму в Україні. Перша з них визначає основні напрями ринкових перетворень і є основою формування другої.

Розглядаючи механізми обґрунтування цілей політики розвитку регіонального туризму в Україні, слід зазначити, що в системі критеріїв регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації визначальними є: рівень зайнятості населення; рівень підприємницької діяльності; рівень відтворення трудового потенціалу; рівень соціальної інфраструктури; рівень екологічної безпеки.

Проблема забезпечення зайнятості населення є ключовою в політиці розвитку регіонального туризму в Україні. Це особливо гостро простежується під час оцінки демографічної ситуації, адже саме вона виступає інтегральним показником ставлення держави до забезпечення потреб життєдіяльності своїх громадян. Результати досліджень показали, що демографічний розвиток детермінується типовими для біль-

шості регіонів причинами: низькою народжуваністю, яка постійно зменшується протягом останніх років, високим рівнем смертності, значною летальністю хвороб органів дихання, інфекційними та паразитарними захворюваннями, високим рівнем передчасного старіння людей. Тому для виявлення основних тенденцій щодо зміни чисельності і складу населення рекомендується проводити структурно-порівняльний аналіз та відповідну інтегральну статистичну оцінку. Саме ці прийоми дають можливість виявити природу негативних моментів, пов'язаних із загостренням демографічної ситуації. З допомогою картографічного методу визначається рівень безробіття в регіональному розрізі, встановлюється наявність диспропорції попиту та пропозиції робочої сили, проблеми працевлаштування вивільнених працівників та зміни у динаміці чисельності незайнятого населення.

Таким чином, ключовою позицією у вирішенні проблем досягнення рівня оптимального розвитку регіонального туризму в Україні є підприємництво, яке дає можливість забезпечити і досягти необхідного інвестиційного потенціалу. Саме використання інтегральних показників (індексу організації підприємництва, індексу інвестиційної діяльності та індексу результативності виробництва) дає підстави дати об'єктивну оцінку розвитку регіонального туризму в Україні в кожному з її регіонів.

З огляду на існуюче політико-правове поле та організаційно-економічні умови пропонуються такі пріоритетні напрями становлення й розвитку регіонального туризму в

Україні: формування та підтримка малих форм підприємницької діяльності; розвиток підприємницьких структур у базових галузях господарського комплексу регіону; розробка ефективних напрямів співпраці малих, великих, середніх підприємств; використання можливостей підприємницьких структур у процесі створення вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку.

Важливу роль у підвищенні життєвого рівня населення відіграє соціальна інфраструктура регіону, і саме від її розвитку залежать умови проживання людей. Інтегральна оцінка цих умов проводиться на основі інтегрального індексу комфортності проживання населення. Він розраховується кумулятивним методом на базі групових індексів розвитку певних галузей житлово-комунальної сфери, а саме: забезпеченості житлом, благоустрою житлового фонду, споживання комунальних послуг, благоустрою населеного пункту. Слід зазначити, що регіони країн відзначаються значною диференціацією за всіма вказаними позиціями, і кожен з них має специфічні проблеми, а отже, потребує окремого підходу щодо вдосконалення умов проживання населення. В системі розвитку соціальної інфраструктури першочергового вирішення потребують такі питання житлово-комунального господарства, як реформування економічних відносин шляхом проведення радикальних змін в існуючому порядку фінансування, кредитування, оподаткування та ціноутворення; забезпечення збалансованого розвитку тепло-, водо-, газопостачання та водовідведення в ході реалізації програм

житлово-цивільного та промислового будівництва; технічне переоснащення на основі широкого застосування вітчизняних та зарубіжних науково-технічних досягнень.

Становлення регіонального ринку послуг від туристичної діяльності перебуває у прямій залежності від масштабів приватизації, проведення якої характеризувалось недосконалістю правового поля, відсутністю належної методологічної та методичної бази, непродуманістю форм її здійснення. В результаті приватизації у багатьох регіонах України так і не намітилася тенденція підвищення ефективності господарювання вже у приватному секторі, хоча деякі підприємства змогли подолати період стагнації, здійснили модернізацію основних виробничих фондів, оптимізували структуру матеріальних витрат.

Під час обґрунтування механізмів вдосконалення управлінських рішень у системі розвитку регіонального туризму в Україні слід визначити основні засади конкретних заходів та важелів концентрації фінансових ресурсів на реалізацію основних пріоритетів. Методологічною базою їх досягнення виступає розробка регіональних програм, які є інструментом прямого впливу на формування ринкової економіки, інтеграції державних та регіональних інтересів і відносин. Для забезпечення керованості процесами розвитку регіону пропонується здійснювати розробку та реалізацію трьох груп комплексних програм: розвитку території; розвитку інфраструктури; розв'язання господарських проблем.

Зрозуміло, що на сьогодні повна реалізація пропозицій, спрямованих

на побудову принципово нової методологічної бази політики розвитку регіонального туризму в Україні, є достатньо проблематичною через існуючі інституційні, організаційні, правові бар'єри. Для їх ліквідації потрібна адміністративна реформа, яка стала б дієвим каталізатором підвищення ефективності управління процесами розвитку регіонального туризму в Україні, зробила б їх більш динамічними і мобільними.

Література

1. *Вачевський М. В., Свінцов О. М., Кузнєцов В. Ф.* Розвиток рекреаційної сфери в Карпатському регіоні // Укр. бальнеологічний журн. — 2011. — № 1. — С. 99–104.
2. *Коробов В.* Экологический туризм.
3. *Кравців В. С., Євдокименко В. К., Габрель М. М.* Рекреаційна політика Карпатського регіону. — Чернівці: Прут, 2005. — 68 с.
4. *Мазур Ф. Ф.* Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії (на прикладі Карпатського регіону): Навч. посіб. — К.: Центр навч. л-ри, 2005. — 96 с.
5. *Сільський туризм.*
6. *Томашевська О.* Золоті поради для ведення бізнесу власниками агро-осель // Гомін Дрогобиччини. — 2008. — № 2 (25). — С. 1.